

tallet, skal forstås strengt. Jeg antager ikke, at det er Meningen at ramme et hvilket som helst Sameieforhold, men det er et Spørgsmaal, der strax frembyder sig, hvorvidt Udtrykket rammer Aktieselskaber. Det er et Spørgsmaal, som ikke er uden Betydning for vore Næringsforhold, om Aktieselskaber overhovedet kunne erhverve Fordeieudomme. Det er ogsaa et Spørgsmaal, som fremmede Lovgivninger jævnlig beskæftige sig med, men jeg kan ikke skjønne, jeg kan ikke tro, at det er Meningen med dette Lovforslag at udelukke Aktieselskaber fra Erhvervelse og Besiddelse af Fordeieudomme. Jeg antager altsaa, at der, naar der tales om at fyldestgjøre private Wiemede, maa være sigtet til, at det er Interesser, som gaa ud over Enkeltmand og enkelte Mænds Interesse paa den Maade, at der ikke er bestemte, paaviselige Personer, i hvem Interessen gaar op, men at det er bestemt ogsaa til at tjene Interesser, der strække sig ud over disse ubestemte, upaaviselige, maaske for Tiden ikke eksisterende Personer. Er dette rigtigt, saa er Begrebet, hvad jeg erkender ikke er et heldigt Udtryk, det, som den juridiske Theori kalder, og som Loven erkender som brugeligt: Udtrykket „juridisk Person“. Det er det, der tænkes paa, og det er saa meget mere naturligt, at man tænker derpaa, som de fleste fremmede Amortisationslove, som saadanne Love kaldes i fremmede Retsprogbrug, nu tilbølgelig ogsaa juridiske Personer i Almindelighed, saaledes den for os nærmest liggende Lov, den preussiske Lov af 1870. Er det rigtigt, antager jeg, at Lovforslaget for det første omhandler i sin Almindelighed idetmindste ogsaa Stat, Kommune og Instituter, hvis Udgifter fastsættes ved Finantsloven i Almindelighed; thi vel finder jeg, at § 2 udelukker disse juridiske Personer, hvad de ere som Formueeiende, fra denne Paragraf; men da der ikke finder en lignende Udelukkelse Sted fra den første Paragraf, antager jeg, at Meningen er, at det for Fremtiden skal være udelukket, hvad maaske heller ikke har saa stor praktisk Betydning, at der kan erhverves, uden ialtsald hvor Almenvellet kræver det, og da ved Lov, saaledes som § 1 anviser, Fordeieudommene for disse Instituter. Der stænges altsaa ikke for Muligheden af, at for Instituter, hvis Udgifter fastsættes ved Finantsloven, en Liberalitetsaft, et Testament o. s. v., der vil

skænke disse Stiftelser Fordeieudomme, vil have Betydning; men i sin Helhed tænke altsaa baade § 1 og § 2 vel paa de egentlige Stiftelser, og det bliver hovedsagelig ved dem, at der i Praxis maa blive Anvendelse for Bestemmelsen, og det da baade offentlige og private Stiftelser, hvorledes man end forresten afgrænser disse Begreber, og naar man ser hen til, hvilke Stiftelser det er, der ere Fordeieudomme, Stiftshospitaler, Frøkenklostre, som Ballø og Benmetofte, Christiansdals Kloster, Sægerspris' Stiftelse — jeg nævner her adskillige, som for Tiden ere Fordeieudomsbesiddere — antager jeg derfor, at det er for dem, at den væsentligste og praktiske Betydning vil vise sig. Jeg tør imidlertid ikke indestaa for, at jeg i den Henseende ved den Maade, hvorpaa jeg har søgt at gøre mig Sagen klar, er kommen til det Resultat, der netop svarer til Lovforslagstillernes Tanke; men det er et Punkt, hvor jeg under alle Omstændigheder vil henstille, om der ikke maa søges givet Sagen et andet Udtryk; thi det hører til de Ting, som altid bagefter vise sig høist beklagelige, volde først Administrationen og saa Domstolene og den videnskabelige Fortolkning endeløse Kvaler og ubehagelige Stridigheder, naar Love ikke skarpt, klart og praktisk give Svar paa et saa vigtigt Spørgsmaal. Men der er andre Spørgsmaal, som strax frembyde sig, og som jeg mener heller ikke ere klart og bestemt løste, skjøndt de vist med Lethed kunde have været løste, forsaavidt man i et større Omfang ialtsald havde gjort sig bekendt med fremmede Landes Amortisationslove. Der er f. Ex. et Spørgsmaal, som fremkommer ved den Omstændighed, at der her gjøres Forskjel mellem Fordeieudom og Løs Eiendom saaledes, at Stiftelser ikke skulle kunne erhverve Fordeieudom, men vel Løs Eiendom i Modsetning til, hvad der gælder efter mange fremmede Love, der stille Erhvervelse baade af det One og det Andet under samme Vilkaar. Denne Omstændighed gjør det uklart, hvilken Betydning f. Ex. et Testamente vilde have, som skænkede en Stiftelse Fordeieudom, om et saadant Testamente er ugyldigt, eller om Meningen blot er, at Fordeieudommen skal sælges, og at Kapitalen, Udbyttet af Salget, skal udleveres til Stiftelsen. Det er et Spørgsmaal, som jeg ikke kan løse i Henhold til, hvad der staar i Lov-